

A-osan toimitussihteeri:
Jouko MarínUutispäälikkö Pekka Kymäläinen, puh. 08-6166 351
pekka.kymalainen@kainuunsanomat.fi
Uutistoimitus, puh. 08-6166 333, fax 08-623 013
ks.toimitus@kainuunsanomat.fi, Os: PL 150 87101 KAJAANI

Tanja Karpela odottaa Kajaanilta pitkäjänteistä kulttuuripolitiikkaa

600 000 euron teatterirahat pikaiseen hakumenettelyyn

RAIMO VIIRRET
Helsinki

Kulttuuriministeri **Tanja Karpela** (kesk.) uskoo, että ratkaisu Kajaanin taidelaitosten rahoituskriisiin löytyy. Opetusministeriön ja Kajaanin kaupungin edustajien tiistaisen neuvottelun jälkeen syntyy ratkaisu, joka hänen mukaansa varmistaa tyydyttää kaikkia osapuolia.

Karpela edellyttää silti edelleen, että valtion osallistuminen yhteisiin talkoisiin vaatii kaupungin puolelta pitkäjänteistä suunnittelua. ”Sekä sitä, ettei sitten muista kulttuuripalveluista säästetä.”

Ministeri ei halua uudestaan joutua samanlaisen tilanteen eteen, eivätkä varmaan muutkaan osapuolet.

Karpelan mukaan neuvottelu käytiin oikein hyvässä talkoohengessä. Kaikilla keskusteluun osallistuneilla on ministerin käsityksen mukaan nyt yhteinen tahtotila.

Lisärahoitus silti monien haettavaksi

Karpela on hyvin tyytyväinen myös siihen, että eduskunnan valtiovarainvaliokunnan työn tuloksena päästiin aikaistamaan kirjastojen valtionrahoituksen siirtoa normaalin budjettirahoituksen puolelle ja näin kulttuurin, tieteen, urheilun ja nuorisotyön hyväksi vapautui kaikkiaan 9,7 miljoonaa euroa. Tästä 4,7 miljoonaa tulee kulttuurille ja siitä osasta 600 000 euroa käytetään teatteri- ja orkesterilain 6a-pykälän mukaiseen toimintaan.

Tämä 600 000 euroa tulee nyt ministeriössä ripeästi haettavaksi. Myös Kajaanin kaupunginteatterin on osallistuttava tälle hakukierrokselle päästäkseen rahasta osalliseksi. ”Vaikka ministerillä on rahoihin on budjettilvalta, ei se voi olla mieltävaltaa.”

Karpela huomauttaa, että 6a-pykälän mukaisesta rahoituksesta voivat periaatteesta päästä alueenteattereiden ohella osalliseksi myös muut kierteateatterit sekä lasten-, tanssi- ja ruotsinkielistä teatteritoimintaa harjoittavat teatterit. Valtionavustuslaki edellyttää, että summa julistetaan haettavaksi ja kaikki nämä voivat sitä hakea.

”Mutta tässä pitää toimia ripeästi, haku auki ja nopea hakemusten käsittely.”

Kajaanille tulevaa summaa ministeri ei halua lyödä lukuun. ”Ei-illisten neuvottelujen tuloksena, *summa summarum*, pääsimme erittäin hyvään yhteisymmärrykseen. Olen vakuuttunut, että ratkaisu on löydettävissä.”

Karpela esittänyt nopeampaa ohjelmaa

Ministeri muistuttaa, että taitteen kokonaisbudjetit kasvoi tänä vuonna 14 miljoonaa euroa ja ensi vuonna se kasvaa 18 miljoonaa euroa. Myös tulevina vuosina jakosuhdelain toteuttaminen ”jauhaa” kulttuurille jatkuvasti lisää rahaa.

Karpelan alkuperäisenä tarkoituksena oli, että kirjatot olisi siirretty kokonaan normaalin budjettirahoitukseen jo vuoteen 2008 mennessä. Näin olisi nopeutettu tuntuvasti veikkaus-

Eduskunnan uusi lisärakennus on tullut jo tutuksi kulttuuriministeri Tanja Karpelalle. Talon keskellä lasiseinien takana on avoin korkea tila.

voittojen jakosuhdelain toteuttamista väljennetty kulttuurin, urheilun ja nuorisotyön rahoitusta.

Viime kevään budjettikehysneuvotteluissa valtiovarainministeriön kanssa tämä Karpelan aie ei kuitenkaan menestynyt ja hallitus esitti budjettiesityksen

yhteydessä tavoiteaikatauluksi lopulta vuotta 2012. ”Jokainen ministeri neuvottelee aina valtiovarainministerin kanssa ja silloin selviää, millaisiin ratkaisuihin on varaa.”

”Politiikassa kaikki vie aina aikansa. Ratkaisut syntyvät, kunnes se aika on kypsä ja asiaa

voidaan viedä läpi. Se on sellaista pienten askelten politiikkaa ja jossain vaiheessa se kiitos seiso.”

Nyt sattui niin, että Kajaanin teatterikriisin kuumimmilla hetkillä eduskunnan valtiovarainvaliokunta, hallituspuolueiden eduskuntaryhmät yhdessä halli-

tuksen kanssa valitsivat määrävuoodeksi 2010.

Mutta oliko ministerin mielessä jo hallituksen budjettiesitystä lukkoon lyötävä, että asiassa voitaisiin edetä vielä eduskunnassa?

”Hyvä kysymys... Tuota.”

”Ilman muuta minä kiitän

valtiovarainvaliokuntaa ja sivistys- ja tiedejaostoa – nehan ovat tehneet tässä valtavan työn.” Karpela tähdentää, että kaikkia tyydyttävä tulos on syntynyt hallituspuolueiden eduskuntaryhmien ja hallituksen yhteisellä päätöksellä, eikä soraa- niä ole kuulunut mistään.

Taidelaitosten avut kustannusten tasolle?

RAIMO VIIRRET
Helsinki

Kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistamista pohtinut työryhmä esitti äskettäin muutoksia teattereiden, museoiden ja orkesterien rahoitukseen. Tällöin valtionosuuksien perusteena olevat yksikköhinnat tarkistettaisiin vastaamaan toteutunutta kustannuskehitystä.

Sisäasiainministeriön valtionosuustyöryhmän esityksen mukaan yksikkökustannusten korjaus ajan tasalle nostaisi teattereiden valtionosuutta 4,9 miljoonaa euroa, orkesterien 6,2 miljoonaa euroa ja museoiden noin 4,6 miljoonaa euroa.

Samalla on tarkoitettu siirtää teatterit orkesterien ja museoiden tavoin takaisin vuotuisen indeksikorjauksen piiriin. Tämä yksikköhintojen indeksikorotus toisi vielä teatterille lisää 0,6 miljoonaa euroa.

Teatterit halusivat vuonna 1997 mieluummin lisää henkilötyövuosia kuin indeksikorjauk-

sia, mikä johti kuitenkin siihen, ettei henkilötyövuosia ole saatu lisää siinä mitassa kuin kustannukset ovat nousseet.

Tutkimuksen mukaan tällais- jälkeenjäneisyttä kertyi teatterille 1997-2003 peräti 22 prosenttia.

Kulttuuriministeri **Tanja Karpela** (kesk.) ei näe mitään syytä siihen, että teattereita kohdeltaisiin – kaiken lisäksi niiden omaksi vahingoksi – toisin kuin muita taidelaitoksia.

Valtionosuusjärjestelmää ruokkaisiin myös sikäli, että teatteri- ja orkesterilain mukaista harkinnanvaraista valtionavustusta voitaisiin jatkossa myöntää myös kehittämistoimintaan.

Valtionosuustyöryhmän laskelman mukaan teattereiden, orkesterien ja museoiden valtionosuudet nousisivat vuositasa yhteensä yli 16 miljoonaa euroa nykytilanteeseen verrattuna.

Valtiovarainministeriö onkin työryhmässä vastustanut näitä ehdotuksia.

Valtionosuusjärjestelmän remontin olisi määrä alkaa 2006. Hanke on sisäasiainministeri **Hannes Manninen** (kesk.) käsissä ja Karpela haluaa käydä asiasta neuvottelun hänen kanssaan, ennen kuin lähtee arvailmaan esitysten toteutumismahdollisuuksia.

Karpela kuitenkin muistuttaa, että taidelaitosten henkilötyövuosien vajetta päästiin jo tänä vuonna lopultakin korjaamaan ja ensi vuonna suunta jatkuu vielä nopeampana, joten käänne on jo tapahtunut.

”Ja tästä suunnasta tulen pitämään kiinni, niin kauan toimin tässä ministerinä.”

Opetusministeriö lähtee myös siitä, että suomalaisesta valtion rahapelimonopolista voidaan ottaa kiinni. Näin myös uhkapeleihin liittyvistä lieveilmiöistä, sosiaalisista haittoista ja rikollisuustakin voidaan ehkäistä.

Asialla on suuri merkitys myös valtion budjetissa. Yksistään Karpelan alaisesta 1,2 miljardin euron budjetista liki nel-

jäosaa tulee Veikkaukselta. 300 miljoonaa taiteelle ja 90 miljoonaa urheiluun sekä nuorisotyöhön.

Jos rahapelit vapautuisivat kansainvälisille peliyhtiöille, tästä summasta vain murto-osa voisi tulla takaisin valtion budjettiin. Tarkkoja laskelmia ei ole.

Kulttuurituotannossa mahdollisuuksia alueille

Ministeri Karpela on vakuuttunut siitä, että kulttuurin tuotanto kasvaa Suomessakin huomattavaksi vientialaksi. Näin on käynyt esimerkiksi Ruotsissa ja Irlannissa.

Myös alueiden kehittämisessä kulttuuriin kannattaa satsata entistä voimakkaammin. Esimerkiksi Savonlinnan oopperajuhlien aluetaloudellinen merkitys on laskettu huomattavan suureksi.

Kuhmon kamarimusiikissa viime kesänä Karpela itse koki saman ilmiön.

Karpela on pannut merkille,

että asenteet kulttuuriteollisuutta kohtaan ovat muuttuneet yleisestikin. Hallituksessa opetusministeriö, kauppa- ja teollisuusministeriö ja ulkoministeriö ovat löytäneet yhteen alan kehittämisessä.

KTM:n suhtautuminen kulttuurituotantoon on nykyisin aivan toinen kuin puolitoista vuotta sitten, kun hanke käynnistyi.

Karpela kiittääkin ministeri **Mauri Pekkarista** (kesk.) suunnan muutoksesta. Alussa esimerkiksi Tekešin tuella oli vain pari alan hanketta. Myös ulkomaankauppaministeri **Paula Lehtomäki** (kesk.) tekee työtä kulttuuriyhtiön hyväksi.

”Nyt on ymmärretty, että kulttuurituotanto on aivan yhtä hyvä kuin muu tahansa.”

Karpelan mukaan verkostoituminen on kulttuuri- ja sisälöntötuotannossa avainsana. Tämä on muistettava myös alueiden kulttuurituotantoon panostettaessa.

Nuorkauppakamari päätti järjestää tänä vuonna uudenvuoden ilotulituksen Kajaanissa. Kaupunki oli päättänyt luopua siitä talousvaikeuksien takia.

Ilotulitus näky Kajaanissa sittenkin

Kajaani Uudenvuoden ilotulituksen perinne säilyy Kajaanissa siitä huolimatta, että kaupunki luopui tilaisuuden järjestämisestä säästösyihin vedoten.

Kajaanin Nuorkauppakamari päätti tulla hätiin kooten pikakomennuksella yhteistyökumppaneilta tarvittavat varat ja organisaation tapahtuman järjestämiseen vähintään yhtä näyttävästi kuin tähän asti. Ilotulituksen kulut ovat olleet noin 2 500 euroa.

”Idea ilotulituksen järjestämisestä lähti, kun huomasimme lehdestä, että kaupunki ei aio tapahtumaa järjestää. Musiikkipainotteinen ja nuoremman huumioiva ohjelma alkaa Kauppatorilla noin 23.30 uudenvuodenaattona”. **Kimmo Niskanen** Nuorkauppakamarista kertoi.

Ennen kaupunkia uudenvuoden ilotulituksesta on Kajaanissa huolehtinut Kainuun prikaati. (KS)

Morenian kivirouheasema nousi jo harjakorkeuteen

Paltamo Väriällisiä kivirouheita päästään jalostamaan Morenian uudella asemalla keväällä. Eilen Paltamon Laajakankaalla vietettiin 1 750 neliön tuotantotilan harjannostajaisia.

Metsähallituksen omistama Morenia alkaa jalostaa kivirouheita sekä betonielementtejä että ympäristörakentamista varten. Kivirouheet tuotetaan muun murskaustoiminnan yhteydessä. Aluksi niitä on viittä värisävyä, joista neljää saadaan Kainuun alueelta.

Punainen louhitaan Kuhmon Arolan louhokselta, musta ja valkoinen tulevat Suomussalmelta, harmaa Kajaanin Pekastinvaarasta ja vihreä tuodaan Tervolasta. (KS)

Prikaatille kolme uutta silta-autoa

Kajaani Kainuun prikaati saa kolme uutta silta-autoa. Puolustusvoimat teki eilen sopimuksen yhteensä yhdeksän silta-auton ja kuuden siltapanssarivaunun hankinnasta Patrialta. Panssarivaunut menevät Karjalan prikaatiin ja silta-autoja si- joitetaan myös Porin prikaatiin.

Yksi silta-auto maksaa 2,3 miljoonaa euroa, joten Kainuuseen tulee uutta kalustoa lähes seitsemän miljoonan euron arvosta. Koko hankinta maksaa puolustusvoimille noin 72 miljoonaa euroa.

Silta-autot valmistetaan kotimaisen maastokuorma-auton Situn alustalla. Itse silta on saksalaisvalmistainen Leguan, jonka kantavuus on sata tonnia.

Puolustusvoimat on päättänyt hankkia myös kuusi raivaamis- panssarivaunua. Ne sijoitetaan Porin prikaatiin. (KS)

Sairaanhoitajavalinnat menivät uusiksi

Kuhmo Yksimielisesti hyväksyi Kuhmon perusturvalautakunta sairaanhoitajavalinnasta tehdyn oikaisuvaatimuksen. Osastonhoitaja oli valinnut kolme sairaanhoitajaa työsuhteisiin. Yksi hakijoista, jota ei tehtävään valittu, teki valinnasta oikaisuvaatimuksen.

Hakijoita oli kaikkiaan seitsemän. Hakuilmoituksessa mainitut kelpoisuusehdot täytti kuusi hakijaa. Yksi ilmoitti valmistuvansa joulukuussa 2004. Kaikki pätevät hakijat ovat työskennelleet Kuhmon terveyskeskuksessa määräaikaisina.

Lautakunta katsoi, etteivät osastonhoitajan esittämät valintaperusteet olleet riittävät. Asia menee uuteen valmisteluun. Lautakunnan mukaan voisi katsoa yhtenä valintaperusteena myös sitä, miten kauan hakija on ollut määräaikaisessa työsuhteessa kaupunkiin. (KS)

Kuhmo joutuu turvautumaan taas keikkalääkäreihin

Kuhmo Yhtään hakijaa ei ilmaantunut, kun Kuhmon kaupunki pani hakuun kaksi terveyskeskensä lääkärin virkaa ja yhden lääkärin äitiysloman sijaisuuden. Perusturvalautakunta ei voinut muuta kuin todeta tilanteen ja merkitä ilmoitusasiana listalla olleen asian tiedoksi.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että terveyskeskuksen on turvaututtava jälleen keikkalääkäreiden apuun.

Välillä lääkäritilanne oli melkoisen hyvä, mutta tällä hetkellä on taas puola lääkäreistä. Keikkalääkäreiden saatavuus on kuitenkin hyvä. (KS)

Jääkarting ei sovi Jäätiönlahdelle

Sotkamo Kuuselan Safari ei voi jatkaa jääkartingia Katinkul- lan edustalla. Vaasan hallinto-oikeus on hylännyt yhtiön lupahakemuksen. Samalla kumoutuvat myös Sotkamon kunnan antama ympäristölupa ja toiminnan aloittamislupa.

Hallinto-oikeus on päättänyt hyväksyä luvista tehdyt valitukset. Se perustelee päätöstään meluhaitoilla, jotka koituisivat läheiselle loma-asutukselle.

Kuuselan Safari oli hakenut lupaa paitsoi jääkarting-radalle myös maalle sijoitettavalle ympärivuotiselle kalling-radalle. Sen se olisi halunnut rakentaa Kivilahteen. Hallinto-oikeuden mielestä silkeen on etsittävä paremmin soveltuva paikka. (KS)

Takkarannan huoltoasemaluvasta valitettu oikeuteen

Kajaani Ympäristölautakunnan Takkarannantielle myönnetystä bensiniemasen ympäristöluvasta on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Valittajat pyytävät kumoamaan lupapäätöksen luonnonvesien pilaantumisriskin, pohjavesien riittämättömän suojelusuunnitelman sekä päästöjen riittämättömän valvonnan vuoksi.

Ympäristölautakunta pyytää valituksen hylkäämistä. Se viittaa Kainuun ympäristökeskuksen kantaan, jonka mukaan ympäristön pilaantumisriski saadaan erilaisilla järjestelyillä pieneksi. Myös tarkkailua se pitää riittävänä.

Syyskuussa myönnetyn ympäristöluvasta sai Teboil Oy. Pää- töksessä annettiin 16 000 euron valuttava vastaan määräys toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta. (KS)

”Kymmeneen vuoteen suurin kädenojennus kulttuurille”

Matti Ahde: Lisärahoitus vaati valtiovarainministerin pehmittämistä

RAIMO VIIRRET
Helsinki

Kansanedustaja **Matti Ahde** (sd.) pitää eduskunnan tekemää kulttuuribudjetin muutosta suurimpana kädenojennuksena kulttuurille kymmeneen vuoteen. Hän itse oli valtiovarainvaliokunnan varapuheenjohtajana puheenjohtaja **Olavi Ala-Nissilän** (kesk.) kanssa sitä järjestelmässä.

Jälkeen päin Ahde sanoo, että kyllä valtiovarainministeri **Antti Kalliomäkeä** (sd.) piti asiassa kovasti pehmittä, mutta lopulta budjettimuutokset tehtiin kaikkien hallitusryhmien kes-

ken yksissä tuumin. Tällä kertaa ei entiseen tapaan lähdeitty siitä, että keskusta, demarit ja ruotsalaiset olisivat tehneet omat muutostilanssa, jotka olisi riideltä kasaan.

Sen sijaan muutokset valmisteltiin valtiovarainvaliokunnan jaostoissa, joista sivistys- ja tiedejaosto **Maija Raskin** (sd.) johdolla oli kulttuuriasiansa avainasemassa. Myös muut hallituspuolueiden jaostojaosien olivat aktiivisesti mukana. ”Kokoomuksella tässä ei ollut osaa eikä arpaa.”

Kirjastojen siirtämistä Veikkauksen tuotoilta normaali- budjettiin varhennettiin kahdella

vuodella niin, että kulttuurille, urheilulle ja nuorisolle vapautui 9,7 miljoonaa euroa lisää rahaa.

”Pieni asia kansantaloudelle, mutta suuri asenteellisesti”, Ahde lainaa Nokia-johtaja **Jorma Ollilaa**, joka on lausunut näin jossain tilaisuudessa.

Vuoteen 2010 mennessä muut- tos tuo jo 50 miljoonaa euroa lisää näihin tarkoituksiin, mistä myös alueenteatteritoiminta hyö- tyy näinä vuosina, Ahde laskee.

Rahapelit ovat Ahteen synnissä

Ahde vetää valmistelua, jossa Suomelle laaditaan kestävä

strategiaa valtion rahapelimonopolin säilyttämiseksi. Tässä työssä paneudutaan ensinnäkin Veikkauksen, Raha-automaatti- yhdistyksen sekä Fintoton voitonjakoon.

EY-tuomioistuimen kannalta on Ahteen mukaan välttämätöntä, että rahapeliin tuotto kohdistetaan jatkossakin selkeästi yleishyödyllisiin tarkoi- tuksiin.

Siksikin on tärkeää myös siirtää kirjatot normaalien julkisen palvelun laitoksina pelirahojen ulkopuolelle.

Ahteen johtama foorumi paneutuu samalla arpajais- ja rahankeruulainsäädännön uudis-

Matti Ahteen mielestä Kajaanin kaupunginteatteri pitäisi ottaa uuden maakuntahallinnon sisälle.

tamiseen. Tässä on tärkeää es- tää huijaukset, mutta avata lu- vanvarainen mahdollisuus esi- merkiksi rahalliselle naapurila- velle hätätilanteissa. Valvonta on myös järjestettävä uudelleen, sillä nykyisin ase- ja arpajaisval- vonta on lainsäädännöllä ou-

dosti yhdistetty.

Kolmantena osana työssä on etsiä keinoja rahapeliin haitta- puoliin esimerkiksi peliriippu- vuden hoitamiseen.

Ahde lupaa, että ensi kesään mennessä foorumin johtopäätökset ovat valmiina.

KS-ARKISTO / TEDO MÄÄTTÄNEN